

netumad siina sisse miina, waid jaid, kunni
sannumed todi, et waenlane jalle olli taggasi
põõrnud, lode ja siwa peäle, kus neil ei toito ol-
nud egga warjo, ja mitto neid seälgi surma pid-
diwad näggema. Sesinnane wanna katk hak-
kas kerrwade ja lõppes wast talwe pole.

Aastast 1660 olli sõda polest ülle meie made
40 aastat kallis rahho ja waifne assi. Agga
aastal 1695, se on tännawo 138 aastat, hak-
kas se suur nalg, mis tähtramat sündinud as-
jade arrus ka mälletab. Esimesel aastal sad-
das Janist Mihkliini ühtepuhko wihma ja ilmad
ollid willud ja külmad. Wast kolm nädalat
pärast Jakobit hakkati rukkid leikama. Suw-
wiwilli ei sanud küpseks ja wõttis külm tedda
wimaks ärra. Wanna semet olli agga arwas-
te monnel tallopoial; sellepärast siis ka muist
maad teggematta jaiwad, ning mis ue seemne-
ga tehti, se tousis waest wiisi. Sest siis olli tei-
sel aastal ta wägga kassin rukk woos, ja laks
nalg sedda kangemaks, sest et poud odrad pigis-
tas. Mis Jummal ka weel wiija õnnistas, sed-
da weti Rootsi; sest moisad ollid sel aial enna-

miste Krono pärrast, kellele rent wiisjaga piddi
maksetama. Laks siis nalg aastal 1697 nenda
kibbedaks, et hädda pärast monda södi, mis
muido innimessele polle toidusseks lodudki.
Harjemaal Juro kihelkonnas surri kuus sad-
da inimest, ilma need arwamatta, mis salla-
ja metsadesse ja kalmudesse mahhamaeti,
ja widi surnud koorma kaupa, ilma pusärgi-
ta kirriko jure mahha. Noarootsi kihelkonnas,
mis neid wähhemaid koggodusi Tallinna
maal on, surri wiis sadda inimest, ja ülle Riia-
Tallinna- ja Ingridi Ma arwatakse üllepea sad-
da tuhhat hinge nalg surnud ollewad.

Kolm aastat agga olli piisut hingamisse
wahhet; sest jo aastal 1700 hakkas se ku-
lus sõdda, mis sureks pohjama sõaks nimmetak-
se. Wennerigi iggawesse au wäärt wallitseja,
Keiser Peter esimesenne, tundis ärra, et
temma sure rigi kauba aiaminne, ilma merrelii-
nata, mis rigi omma, mitte ei saaks õiete siigima
egga kossuma. Ingridi, mis nüüd Peterburri
Kubbermanguks nimmetame, olli enne sedda
wennerigi pärrisma olnud, agga Rootsi Kun-